

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

22 janvier 2004

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant les compétences  
du juge de paix**

(déposée par MM. Servais Verherstraeten,  
Jo Vandeurzen, Tony Van Parys et  
Mme Liesbeth Van der Auwera)

SOMMAIRE

1. Résumé .....	3
2. Développements .....	4
3. Proposition de loi .....	8
4. Annexe .....	12

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 januari 2004

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van de bevoegdheden van de  
vrederechter**

(ingediend door de heren Servais  
Verherstraeten, Jo Vandeurzen, Tony Van Parys  
en mevrouw Liesbeth Van der Auwera)

INHOUD

1. Samenvatting .....	3
2. Toelichting .....	4
3. Wetsvoorstel .....	8
4. Bijlage .....	12

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&amp;V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA : Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>	<i>CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>
<i>CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>	<i>CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>
<i>CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>	<i>CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>
<i>PLEN : Séance plénière (couverture blanche)</i>	<i>PLEN : Plenum (witte kaft)</i>
<i>COM : Réunion de commission (couverture beige)</i>	<i>COM : Commissievergadering (beige kaft)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i><a href="http://www.laChambre.be">www.laChambre.be</a></i>	<i><a href="http://www.deKamer.be">www.deKamer.be</a></i>
<i>e-mail : <a href="mailto:publications@laChambre.be">publications@laChambre.be</a></i>	<i>e-mail : <a href="mailto:publicaties@deKamer.be">publicaties@deKamer.be</a></i>

## RÉSUMÉ

---

*L'intervention d'un juge peut s'avérer nécessaire en cas de conflits familiaux, tels les divorces, et en matière d'autorité parentale. C'est ainsi que le juge de paix est compétent pour prendre des mesures urgentes et provisoires avant le divorce. D'autres aspects du même conflit peuvent toutefois nécessiter également l'intervention du président du tribunal en référé ou du juge de la jeunesse.*

*Les auteurs de la présente proposition prônent une plus grande uniformité dans la répartition des compétences en matière de conflits familiaux, de manière que le justiciable ne doive plus s'adresser à différents juges. Ils proposent dès lors d'étendre les compétences du juge de paix.*

*Pour que cette mesure n'entraîne pas une surcharge de travail pour les justices de paix, quelques contestations, telles que celles entre commerçants et celles relatives aux lettres de change et aux billets à ordre, seraient confiées au tribunal de commerce.*

## SAMENVATTING

---

*Bij gezinsconflicten zoals echtscheidingen en inzake ouderlijk gezag kan de tussenkomst nodig zijn van een rechter. Zo is de vrederechter bevoegd voor dringende en voorlopige maatregelen vóór de echtscheiding. Voor andere aspecten van hetzelfde conflict, kan echter ook de tussenkomst van de voorzitter in kort geding of van de jeugdrechter vereist zijn.*

*De indieners van dit voorstel ijveren voor een grotere eenvormigheid in de bevoegdheidsverdeling inzake gezinsconflicten, zodat de rechtzoekende zich niet meer tot verschillende rechters hoeft te richten. Zij stellen voor om de bevoegdheid van de vrederechter uit te breiden.*

*Opdat dit niet zou leiden tot overbelasting van de vrederechter, worden enkele geschillen, zoals tussen kooplieden en betreffende wisselbrieven en orderbriefjes, overgedragen aan de rechtbank van koophandel.*

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, avec quelques modifications, le texte de la proposition de loi DOC 50 1594/001.

Le juge de paix a déjà la faculté d'ordonner des mesures urgentes et provisoires avant le divorce (articles 221 et 223 du Code civil). Il est également compétent en ce qui concerne les conflits familiaux entre cohabitants et peut aussi ordonner des mesures urgentes et provisoires les concernant.

Dans le cadre du remaniement des compétences du juge de paix en tant que «juge de proximité», il conviendrait de transférer au juge de paix la compétence relative aux mesures urgentes et provisoires en matière de divorce et celle relative aux litiges concernant l'exercice de l'autorité parentale après le divorce. Ce transfert permettra de parvenir à une plus grande uniformité dans la répartition des compétences en matière de conflits familiaux. Il n'est pas soutenable, en effet, qu'en matière d'autorité parentale, le justiciable doive s'adresser à trois juridictions différentes (juge de paix, président en référé et juge de la jeunesse).

Il va de soi que cet élargissement des compétences du juge de paix ne pourra s'opérer que s'il est procédé à certains réaménagements de celles-ci. Il convient en l'occurrence de déterminer les compétences pour lesquelles l'intervention d'un «juge de proximité» est peut-être moins nécessaire que pour les mesures urgentes et provisoires ainsi que pour certains aspects du divorce. L'intervention du juge de paix est, par exemple, moins nécessaire pour les litiges commerciaux portant sur un montant de moins de 1.860 EUR. Il convient cependant de poser clairement que le juge de paix ne doit ni ne peut pas être exclusivement un juge de la famille. Il est avant tout un «juge de proximité», et qu'il détienne certaines compétences familiales en est la simple conséquence.

Il est dès lors exclu qu'une série de compétences essentielles puissent être transférées à d'autres tribunaux, comme le bail privé, le bail commercial, le bail à ferme, les litiges en matière de copropriété et de servitudes, la tutelle, les maladies mentales, etc.

Cet important transfert de compétences doit cependant être préparé de manière approfondie.

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, met enkele wijzigingen, de tekst over van wetsvoorstel DOC 50 1594/001.

De vrederechter is reeds bevoegd voor dringende en voorlopige maatregelen vóór de echtscheiding (artikelen 221 en 223 van het Burgerlijk Wetboek). Hij is tevens bevoegd voor gezinsconflicten tussen samenwonenden en ook hier kan hij dringende en voorlopige maatregelen bevelen.

Binnen het kader van een herschikking van bevoegdheden van de vrederechter als «juge de proximité» dient ook gepleit te worden voor een overheveling van de dringende en voorlopige maatregelen inzake echtscheiding en van de geschillen inzake ouderlijk gezag na echtscheiding naar de vrederechter. Voormelde regeling zal een grotere eenvormigheid meebrengen betreffende de bevoegdheidsverdeling inzake gezinsconflicten. Het is immers niet verdedigbaar dat inzake ouderlijk gezag de rechtzoekende zich moet wenden tot drie rechtbanken (vrederechter, voorzitter in kort geding en jeugdrechter).

Het spreekt voor zich dat voormelde bevoegdheidsuitbreiding slechts gerealiseerd kan worden indien een aantal herschikkingen worden doorgevoerd in de bevoegdheden van de vrederechters. De vraag die hier moet worden gesteld is voor welke bevoegdheden de tussenkomst van een «juge de proximité» misschien minder noodzakelijk is dan voor de dringende en voorlopige maatregelen en bepaalde aspecten van echtscheiding. Een voorbeeld van een bevoegdheid waar de tussenkomst van de vrederechter minder noodzakelijk is, is dat van de handelsbetwistingen onder de 1.860 EUR. Alleszins moet toch duidelijk gesteld worden dat de vrederechter niet uitsluitend familierechter kan en mag zijn. Hij is op de eerste plaats «juge de proximité» en een aantal familiale bevoegdheden zijn daar slechts het gevolg van.

Er kan dan ook geen sprake van zijn dat een aantal essentiële bevoegdheden zouden worden getransfereerd naar andere rechtbanken, zoals private huur, handelsuur, pacht, betwistingen inzake mede-eigendom en erfdiensbaarheden, voorgedij, geesteszieken,...

Deze belangrijke bevoegdheidsoverdracht dient echter grondig voorbereid te worden.

Il est dès lors préférable d'attendre qu'une évaluation des moyens logistiques et de la charge de travail ait été réalisée avant de le mettre en œuvre.

Dans les matières où les juges de paix risquent d'être surchargés, les auteurs optent pour la désignation de référendaires qui pourraient les épauler.

## COMMENTAIRE DES ARTICLES

### Art. 2

Les dispositions relatives aux mesures provisoires, tant avant que pendant le divorce, qui faisaient précédemment l'objet de l'article 223 du Code civil et de l'article 1280 du Code judiciaire, sont fusionnées en un seul et même article.

La mention spécifique « si l'un des époux manque gravement à ses devoirs » a été supprimée, étant donné que la proposition « si l'entente entre les époux est gravement perturbée » peut être interprétée de manière suffisamment large et constitue ainsi un motif suffisant pour justifier une intervention.

Les anciens alinéas 4, 5 et 6 de l'article 223 du Code civil n'ont pas été repris, la formulation générale de l'alinéa 1<sup>er</sup> englobant les hypothèses visées dans lesdits alinéas.

### Art. 3

Il paraît opportun de faire relever de la compétence du juge de paix non seulement l'octroi des pensions alimentaires mais aussi l'attribution de l'autorité parentale après le divorce. Le cadre des justices de paix, où prévaut un esprit de concertation et de médiation, convient mieux à ces procédures. On évite ainsi le morcellement des compétences et on favorise l'uniformité de la jurisprudence.

### Articles 4 à 8

Toutes les ordonnances relatives à l'autorité parentale peuvent être imposées ou modifiées par le juge de paix. Cela permettra au juge de la jeunesse de se consacrer à ses véritables missions, à savoir la protection des mineurs et la répression des infractions commises par des mineurs.

De inwerkingtreding kan dan ook best uitgesteld worden tot er een afweging heeft plaatsgevonden van de logistieke middelen en de arbeidsdruk.

Daar waar vrederechters overbelast dreigen te geraken, opteren de indieners om referendarissen aan te duiden die de vrederechters kunnen bijspringen.

## ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

### Art. 2

De bepalingen van de voorlopige maatregelen zowel voor als tijdens de echtscheiding, die vroeger geregeld werden in artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, worden ondergebracht in één artikel.

De specifieke vermelding «indien een der echtgenoten grovelijk zijn plicht verzuimt» werd weggelaten omdat de zinsnede «ernstige verstoring van de verstandhouding» voldoende ruim opgevat kan worden en zodoende een voldoende grond voor tussenkomst uitmaakt.

Het vroegere vierde, vijfde en zesde lid van artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek worden niet meer opgenomen omdat het eerste lid algemeen geformuleerd werd en zodoende de hypothesen, vermeld in het vierde, vijfde en zesde lid, omvat.

### Art. 3

Het komt gepast voor om na de echtscheiding niet alleen de onderhoudsgelden maar ook de toekenning van het ouderlijk gezag onder de bevoegdheid van de vrederechter te plaatsen. Het kader van overleg en bemiddeling bij de vrederechter past beter bij deze procedures. Zo wordt versnippering van bevoegdheden vermeden en eenvormigheid bevorderd.

### Art. 4 tot en met 8

Alle beschikkingen met betrekking tot het ouderlijk gezag kunnen door de vrederechter opgelegd of gewijzigd worden. De jeugdrechter zal zich zo kunnen toeleggen op zijn eigenlijke kerntaken, namelijk de bescherming van minderjarigen en de beteugeling van misdrijven door minderjarigen gepleegd.

## Articles 9 et 10

Les litiges commerciaux et les contestations relatives aux lettres de change et aux billets à ordre, quel que soit leur montant, sont confiés au tribunal de commerce. Les juges de paix appelés à connaître de ces litiges sont parfois confrontés à des matières spécialisées, qui sont plutôt du ressort d'un tribunal de commerce spécialisé.

## Art. 11

L'article 590 du Code judiciaire exclut explicitement de la juridiction du juge de paix certaines demandes qui pourraient relever de sa compétence. Ces exclusions comportent notamment l'article 573 du Code judiciaire parmi ces exclusions.

## Art. 12

L'obligation pour le juge de paix d'assister aux ventes publiques en cas de faillite est tout à fait dépassée et n'a plus aucun sens. La liquidation des faillites et la vente de biens immeubles dans le cadre de celles-ci sont l'affaire du curateur et du juge-commissaire, qui agissent sous la surveillance du tribunal de commerce.

La compétence du juge de paix en ce qui concerne la vente publique des biens immeubles dépendant de successions n'a pas beaucoup de sens non plus, dès lors que la compétence en matière de successions est exercée par le tribunal de première instance.

## Art. 13

La suppression de cet article résulte de la modification apportée à l'article 2 proposé, qui rassemble désormais dans un article unique les dispositions relatives aux mesures provisoires prises aussi bien avant et que pendant le divorce, lesquelles faisaient précédemment l'objet des articles 223 du Code civil et 1280 du Code judiciaire.

## Art. 14

Le juge de paix statuera également sur les mesures provisoires dans le cadre de la loi relative à la protection de la jeunesse.

## Art. 9 en 10

De handelsbetwistingen en geschillen met betrekking tot wisselbrieven en orderbriefjes, ongeacht het bedrag, worden aan de rechtbank van koophandel toevertrouwd. Bij de behandeling van deze betwistingen worden vrederechters soms geconfronteerd met gespecialiseerde materies die eerder thuishoren bij een gespecialiseerde handelsrechtbank.

## Art. 11

In artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek worden een aantal vorderingen, die tot de bevoegdheden van de vrederechter zouden kunnen behoren, uitdrukkelijk uitgesloten. Zo ook moet artikel 573 van het Gerechtelijk Wetboek worden vermeld bij deze uitsluitingen.

## Art. 12

De aanwezigheid van de vrederechter bij de openbare verkopen inzake faillissement is volledig achterhaald en zinloos geworden. De afhandeling van faillissementen en de verkoop van onroerende goederen in het kader hiervan zijn een aangelegenheid van de curator en de rechter-commissaris onder toezicht van de rechtbank van koophandel.

Tevens is de bevoegdheid van de vrederechter bij de openbare verkoop van onroerende goederen uit nalatenschappen weinig zinvol, daar de bevoegdheid inzake nalatenschappen wordt uitgeoefend door de rechtbank van eerste aanleg.

## Art. 13

De schrapping van dit artikel vloeit voort uit de wijziging, aangebracht in het voorgestelde artikel 2, waarbij de bepalingen van de voorlopige maatregelen zowel voor als tijdens de echtscheiding, die vroeger geregeld werden in de artikelen 223 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, worden ondergebracht in één artikel.

## Art. 14

In het kader van de wet op de jeugdbescherming zal de vrederechter ook beslissen over de voorlopige maatregelen.

## Art. 15

La référence à la compétence du juge de la jeunesse en ce qui concerne l'autorité parentale figurant à l'article 56*bis* de la loi relative à la protection de la jeunesse est supprimée.

## Art. 16

Il n'est pas nécessaire qu'un membre du ministère public soit toujours présent à l'audience et donne des avis.

Il convient toutefois de prévoir que le juge de paix peut convoquer un membre du parquet à l'audience. Le procureur du Roi doit également avoir le droit d'introduire une action auprès du juge de paix.

## Art. 15

De verwijzing naar de bevoegdheid van de jeugdrechter inzake ouderlijk gezag in artikel 56*bis* van de wet op de jeugdbescherming wordt weggelaten.

## Art. 16

Het is niet noodzakelijk dat een lid van het openbaar ministerie steeds bij de terechtzitting aanwezig is en adviezen geeft.

Wel moet in de mogelijkheid voorzien worden dat de vrederechter een lid van het parket ter zitting kan oproepen. De procureur des Konings moet ook het recht hebben een vordering bij de vrederechter in te leiden.

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)  
Jo VANDEURZEN (CD&V)  
Tony VAN PARYS (CD&V)  
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

## PROPOSITION DE LOI

---

### I. — DISPOSITION GÉNÉRALE

#### Article 1<sup>er</sup>

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

### II. — MODIFICATIONS DU CODE CIVIL

#### Art. 2

L'article 223 du Code civil, remplacé par la loi du 14 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 223, § 1<sup>er</sup>. Si l'entente entre les époux est gravement perturbée, ainsi qu'à tout stade d'une procédure en divorce visant à obtenir la dissolution du mariage, le juge de paix ordonne, à la demande des parties ou du procureur du Roi, les mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens, tant des parties que de leurs enfants.

Le juge de paix tient compte, le cas échéant, de l'opinion exprimée par les enfants dans les conditions prévues à l'article 931, alinéas 3 à 7, du Code judiciaire.

Le juge de paix peut recueillir, à l'intervention du service social compétent, tous renseignements utiles concernant la situation morale et matérielle des enfants.

L'information est en tout cas communiquée aux parties. Le juge de paix peut également faire usage des compétences qui lui sont attribuées par l'article 221.

Le cas échéant, le juge de paix reste saisi de la cause pendant toute la procédure de divorce jusqu'à la dissolution du mariage.

Sans préjudice d'une nouvelle citation ou d'une comparution volontaire des parties, la cause peut être ramenée devant le juge, dans les quinze jours, par simple dépôt au greffe des conclusions d'une des parties.»

§ 2. Si un époux a commis à l'encontre de l'autre un fait visé aux articles 375, 398 à 400, 402, 403 ou 405 du Code pénal ou a tenté de commettre un fait visé aux

## WETSVOORSTEL

---

### I. — ALGEMENE BEPALING

#### Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

### II. — WIJZIGINGEN VAN HET BURGERLIJK WETBOEK

#### Art. 2

Artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 14 juli 1976, wordt vervangen als volgt:

«Art. 223, § 1. Indien de verstandhouding tussen de echtgenoten ernstig verstoord is, en in iedere stand van een echtscheidingsgeding tot de ontbinding van het huwelijk, beveelt de vrederechter op verzoek van de partijen of van de procureur des Konings, de voorlopige maatregelen betreffende de persoon, het levensonderhoud en de goederen, zowel van de partijen als van hun kinderen.

De vrederechter houdt, in voorkomend geval, rekening met de mening van de kinderen die werd geuit op de wijze bepaald bij artikel 931, derde tot zevende lid van het Gerechtelijk Wetboek.

De vrederechter kan door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en de stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen.

Van de informatie wordt in alle gevallen aan de partijen kennis gegeven. De vrederechter kan tevens gebruik maken van de bevoegdheden hem toegekend bij artikel 221.

In voorkomend geval blijft de zaak tot de ontbinding van het huwelijk, tijdens de hele echtscheidingsprocedure aanhangig bij de vrederechter.

Onverminderd een nieuwe dagvaarding of een vrijwillige verschijning van de partijen, kan de zaak binnen vijftien dagen voor de rechter worden gebracht doordat een van de partijen haar conclusies op de griffie neerlegt.»

§ 2. Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het



articles 375, 393, 394 ou 397 du même Code, ou s'il existe des indices sérieux de tels comportements, l'époux victime se verra attribuer, sauf circonstances exceptionnelles, la jouissance de la résidence conjugale s'il en fait la demande.

## Art. 3

À l'article 302 du même code, remplacé par la loi du 13 avril 1995, les mots « soit par la décision ordonnée par le président statuant en référé conformément à l'article 1280 du Code judiciaire » sont remplacés par les mots « soit par une décision du juge de paix prise conformément à l'article 223 ».

## Art. 4

À l'article 373 du même code, remplacé en dernier lieu par la loi du 13 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

- a) à l'alinéa 3, les mots « tribunal de la jeunesse » sont remplacés par les mots « juge de paix » ;
- b) au dernier alinéa, le mot « tribunal » est remplacé par les mots « juge de paix ».

## Art. 5

À l'article 374, alinéa 4, du même code, remplacé par la loi du 13 avril 1995, les mots « tribunal de la jeunesse » sont remplacés par les mots « juge de paix ».

## Art. 6

À l'article 375*bis*, dernier alinéa, du même code, inséré par la loi du 13 avril 1995, les mots « tribunal de la jeunesse » sont remplacés par les mots « juge de paix ».

## Art. 7

À l'article 376, dernier alinéa, du même code, les mots « tribunal de la jeunesse » sont remplacés par les mots « juge de paix ».

Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.

## Art. 3

In artikel 302 van hetzelfde wetboek, vervangen bij de wet van 13 april 1995, worden de woorden «hetzij bij een beschikking van de voorzitter rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek» vervangen door de woorden «hetzij bij een vonnis van de vrederechter overeenkomstig artikel 223.»;

## Art. 4

In artikel 373 van hetzelfde wetboek, laatst vervangen bij de wet van 13 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in het derde lid wordt het woord «jeugdrechtbank» vervangen door het woord «vrederechter»;
- b) in het laatste lid wordt het woord «rechtbank» vervangen door het woord «vrederechter».

## Art. 5

In artikel 374, vierde lid, van hetzelfde wetboek, vervangen bij de wet van 13 april 1995, wordt het woord «jeugdrechtbank» vervangen door het woord «vrederechter».

## Art. 6

In artikel 375*bis*, laatste lid, van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij de wet van 13 april 1995, wordt het woord «jeugdrechtbank» vervangen door het woord «vrederechter».

## Art. 7

In artikel 376, laatste lid, van hetzelfde wetboek wordt het woord «jeugdrechtbank» vervangen door het woord «vrederechter».

## Art. 8

L'article 387*bis* du même code, inséré par la loi du 13 avril 1995, est modifié comme suit :

a) les mots « et, sans préjudice de la compétence du président du tribunal de première instance statuant en référé conformément à l'article 1280 du Code judiciaire » sont supprimés ;

b) les mots « tribunal de la jeunesse » sont remplacés par les mots « juge de paix ».

## III. — MODIFICATIONS DU CODE JUDICIAIRE

## Art. 9

L'article 573 du Code judiciaire, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 8 mars 2001, est modifié comme suit :

a) à l'alinéa 1<sup>er</sup>, 1<sup>o</sup>, les mots « de la compétence générale des juges de paix ou » sont supprimés;

b) à l'alinéa 1<sup>er</sup>, 2<sup>o</sup>, les mots « lorsque le montant de la demande dépasse 1 860 EUR » sont supprimés;

c) à l'alinéa 2, les mots « et qui n'est pas de la compétence générale des juges de paix » sont supprimés.

## Art. 10

L'article 577, alinéa 2, du même code est abrogé.

## Art. 11

À L'article 509, alinéa 1<sup>er</sup>, du même code, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 8 mars 2001, le chiffre «573» est inséré entre le chiffre «571» et le chiffre «574».

## Art. 12

L'article 598, alinéa 1<sup>er</sup>, 2<sup>o</sup>, du même Code est abrogé.

## Art. 13

L'article 1280 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 20 mai 1997, est abrogé.

## Art. 8

Artikel 387*bis* van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij de wet van 13 april 1995, wordt gewijzigd als volgt:

a) de woorden «en onverminderd de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek» vervallen;

b) het woord «jeugdrechtbank» wordt vervangen door het woord «vrederechter».

## III. — WIJZIGINGEN VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

## Art. 9

Artikel 573 van het Gerechtelijk Wetboek, laatst gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 maart 2001, wordt gewijzigd als volgt:

a) in het eerste lid, 1<sup>o</sup>, vervallen de woorden «onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter of»;

b) in het eerste lid, 2<sup>o</sup>, vervallen de woorden «wanneer het bedrag van de vordering hoger is dan 1860 EUR»;

c) in het tweede lid, vervallen de woorden «en dat niet onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter valt».

## Art. 10

Artikel 577, tweede lid, van hetzelfde wetboek wordt opgeheven.

## Art. 11

In artikel 590, eerste lid, van hetzelfde wetboek, laatst gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 maart 2001, wordt het woord «573,» ingevoegd tussen het woord «571» en het woord «574».

## Art. 12

Artikel 598, eerste lid, 2<sup>o</sup>, van hetzelfde wetboek wordt opgeheven.

## Art. 13

Artikel 1280 van hetzelfde wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 20 mei 1997, wordt opgeheven.

**IV. — MODIFICATIONS DE LA LOI DU  
8 AVRIL 1965 RELATIVE À LA PROTECTION  
DE LA JEUNESSE**

**Art. 14**

Au titre II de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, les mots « Chapitre 1<sup>er</sup>. Des tribunaux de la jeunesse et des chambres de la jeunesse des cours d'appel » sont remplacés par les mots « Chapitre 1<sup>er</sup>. Des justices de paix, des tribunaux de la jeunesse et des chambres de la jeunesse des cours d'appel »

**Art. 15**

L'article 8, alinéa 2, de la même loi, modifié par la loi du 10 octobre 1967, est remplacé par la disposition suivante:

«Ces magistrats exercent également les fonctions du ministère public près le juge de paix chaque fois que celui-ci le demande. Le procureur du Roi peut toujours introduire une action auprès du juge de paix.»

**Art. 16**

À l'article 56*bis* de la même loi, inséré par la loi du 2 février 1994, les mots « tribunal de la jeunesse » est remplacé par les mots «juge de paix».

**V. — ENTRÉE EN VIGUEUR**

**Art. 17**

La présente loi entre en vigueur le 1<sup>er</sup> septembre de l'année qui suit celle au cours de laquelle elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

23 octobre 2003

**IV. — WIJZIGINGEN VAN DE WET VAN  
8 APRIL 1965 BETREFFENDE DE JEUGD-  
BESCHERMING**

**Art. 14**

In titel II van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden de woorden «Hoofdstuk I. Jeugdrechtbanken en jeugdkamers van de hoven van beroep» vervangen door de woorden «Hoofdstuk I. Vrederechters, jeugdrechtbanken en jeugdkamers van de hoven van beroep».

**Art. 15**

Artikel 8, tweede lid van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, wordt vervangen als volgt:

«Deze magistraten oefenen eveneens het ambt van openbaar ministerie bij de vrederechter uit telkens wanneer de vrederechter hierom verzoekt. De procureur des Konings kan steeds een vordering bij de vrederechter inleiden.»

**Art. 16**

In artikel 56*bis* van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994, wordt het woord «jeugdrechtbank» vervangen door het woord «vrederechter».

**V. — INWERKINGTREDING**

**Art. 17**

Deze wet treedt in werking op 1 september van het jaar na dat waarin zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

23 oktober 2003

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)  
Jo VANDEURZEN (CD&V)  
Tony VAN PARYS (CD&V)  
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

## TEXTES DE BASE

21 mars 1804

## CODE CIVIL

Art. 223

Si l'un des époux manque gravement à ses devoirs, le juge de paix ordonne à la demande du conjoint, les mesures urgentes et provisoires relatives à la personne et aux biens des époux et des enfants.

Il en est de même à la demande d'un des époux si l'entente entre eux est sérieusement perturbée.

Si un époux a commis à l'encontre de l'autre un fait visé aux articles 375, 398 à 400, 402, 403 ou 405 du Code pénal ou a tenté de commettre un fait visé aux articles 375, 393, 394 ou 397 du même Code, ou s'il existe des indices sérieux de tels comportements, l'époux victime se verra attribuer, sauf circonstances exceptionnelles, la jouissance de la résidence conjugale s'il en fait la demande.

Le juge de paix peut notamment interdire à l'un des époux, pour la durée qu'il détermine, d'aliéner, d'hypothéquer ou de donner en gage des biens meubles ou immeubles, propres ou communs, sans l'accord de l'autre; il peut interdire le déplacement des meubles ou en attribuer l'usage personnel à l'un ou l'autre des époux.

Sont des actes d'aliénation, tous les actes visés à l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 16 décembre 1851 et à l'article 8 de la loi du 10 février 1908.

Le juge de paix peut obliger l'époux détenteur des meubles à donner caution ou à justifier d'une solvabilité suffisante.

## TEXTES DE BASE ADAPTES A LA PROPOSITION

21 mars 1804

## CODE CIVIL

Art. 223

**§ 1. Si l'entente entre les époux est gravement perturbée, ainsi qu'à tout stade d'une procédure en divorce visant à obtenir la dissolution du mariage, le juge de paix ordonne, à la demande des parties ou du procureur du Roi, les mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens, tant des parties que de leurs enfants.**

**Le juge de paix tient compte, le cas échéant, de l'opinion exprimée par les enfants dans les conditions prévues à l'article 931, alinéas 3 à 7, du Code judiciaire.**

**Le juge de paix peut recueillir, à l'intervention du service social compétent, tous renseignements utiles concernant la situation morale et matérielle des enfants.**

**L'information est en tout cas communiquée aux parties. Le juge de paix peut également faire usage des compétences qui lui sont attribuées par l'article 221.**

**Le cas échéant, le juge de paix reste saisi de la cause pendant toute la procédure de divorce jusqu'à la dissolution du mariage.**

**Sans préjudice d'une nouvelle citation ou d'une comparution volontaire des parties, la cause peut être ramenée devant le juge, dans les quinze jours, par simple dépôt au greffe des conclusions d'une des parties.<sup>1</sup>**

**§ 2. Si un époux a commis à l'encontre de l'autre un fait visé aux articles 375, 398 à 400, 402, 403 ou 405 du Code pénal ou a tenté de commettre un fait visé aux articles 375, 393, 394 ou 397 du même Code, ou s'il existe des indices sérieux de tels comportements, l'époux victime se verra attribuer, sauf circonstances exceptionnelles, la jouissance de la résidence conjugale s'il en fait la demande.**

<sup>1</sup> Art. 2: remplacement.

**BASISTEKST**

21 maart 1804

**BURGERLIJKE WETBOEK**

Art. 223

Indien een der echtgenoten grovelijk zijn plicht verzuimt, beveelt de vrederechter, op verzoek van de andere echtgenoot, dringende voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen van de echtgenoten en de kinderen.

Hetzelfde geschiedt op verzoek van een der echtgenoten, indien de verstandhouding tussen hen ernstig verstoord is.

Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.

De vrederechter kan ondermeer aan een der echtgenoten verbod opleggen om, voor de tijd die hij bepaalt, eigen of gemeenschappelijke roerende of onroerende goederen, zonder de instemming van de andere echtgenoot, te vervreemden, te hypothekeken of te verpanden; hij kan de verplaatsing van de meubelen verbieden of het persoonlijk gebruik ervan aan een van beide echtgenoten toewijzen.

Daden van vervreemding zijn alle daden bedoeld in artikel 1 van de wet van 16 december 1851 en in artikel 8 van de wet van 10 februari 1908.

De vrederechter kan de echtgenoot die de roerende goederen onder zich heeft, verplichten borg te stellen of van voldoende goeheid te doen blijken.

**BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**

21 maart 1804

**BURGERLIJKE WETBOEK**

Art. 223

**§ 1. Indien de verstandhouding tussen de echtgenoten ernstig verstoord is, en in iedere stand van een echtscheidingsgeding tot de ontbinding van het huwelijk, beveelt de vrederechter op verzoek van de partijen of van de procureur des Konings, de voorlopige maatregelen betreffende de persoon, het levensonderhoud en de goederen, zowel van de partijen als van hun kinderen.**

*De vrederechter houdt, in voorkomend geval, rekening met de mening van de kinderen die werd geuit op de wijze bepaald bij artikel 931, derde tot zevende lid van het Gerechtelijk Wetboek.*

*De vrederechter kan door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en de stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen.*

*Van de informatie wordt in alle gevallen aan de partijen kennis gegeven. De vrederechter kan tevens gebruik maken van de bevoegdheden hem toegekend bij artikel 221.*

*In voorkomend geval blijft de zaak tot de ontbinding van het huwelijk, tijdens de hele echtscheidingsprocedure aanhangig bij de vrederechter.*

*Onverminderd een nieuwe dagvaarding of een vrijwillige verschijning van de partijen, kan de zaak binnen vijftien dagen voor de rechter worden gebracht doordat een van de partijen haar conclusies op de griffie neerlegt.<sup>1</sup>*

**§ 2. Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.**

<sup>1</sup> Art. 2: vervanging.

## Art. 302

Après la dissolution du mariage par le divorce, l'autorité sur la personne de l'enfant et l'administration de ses biens sont exercées conjointement par les père et mère ou par celui à qui elles ont été confiées, soit par l'accord des parties dûment entériné conformément à l'article 1258 du Code judiciaire, soit par la décision ordonnée par le président statuant en référé conformément à l'article 1280 du Code judiciaire, sans préjudice de l'article 387*bis* du présent Code.

## Art. 373

Lorsqu'ils vivent ensemble, les père et mère exercent conjointement leur autorité sur la personne de l'enfant.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de cette autorité sous réserve des exceptions prévues par la loi.

A défaut d'accord, le père ou la mère peut saisir le tribunal de la jeunesse.

Le tribunal peut autoriser le père ou la mère à agir seul pour un ou plusieurs actes déterminés.

## Art. 374

Lorsque les père et mère ne vivent pas ensemble, l'exercice de l'autorité parentale reste conjoint et la présomption prévue à l'article 373, alinéa 2, s'applique.

A défaut d'accord sur l'organisation de l'hébergement de l'enfant, sur les décisions importantes concernant sa santé, son éducation, sa formation, ses loisirs et sur l'orientation religieuse ou philosophique ou si cet accord lui paraît contraire à l'intérêt de l'enfant, le juge compétent peut confier l'exercice exclusif de l'autorité parentale à l'un des père et mère.

Il peut aussi fixer les décisions d'éducation qui ne pourront être prises que moyennant le consentement des père et mère.

Il fixe les modalités selon lesquelles celui qui n'exerce pas l'autorité parentale maintient des relations personnelles avec l'enfant. Ces relations ne peuvent être refusées que pour des motifs très graves. Celui qui

## Art. 302

Après la dissolution du mariage par le divorce, l'autorité sur la personne de l'enfant et l'administration de ses biens sont exercées conjointement par les père et mère ou par celui à qui elles ont été confiées, soit par l'accord des parties dûment entériné conformément à l'article 1258 du Code judiciaire, **soit par une décision du juge de paix prise conformément à l'article 223<sup>2</sup>**, sans préjudice de l'article 387*bis* du présent Code.

## Art. 373

Lorsqu'ils vivent ensemble, les père et mère exercent conjointement leur autorité sur la personne de l'enfant.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de cette autorité sous réserve des exceptions prévues par la loi.

A défaut d'accord, le père ou la mère peut saisir le **juge de paix<sup>3</sup>**.

Le **juge de paix<sup>4</sup>** peut autoriser le père ou la mère à agir seul pour un ou plusieurs actes déterminés.

## Art. 374

Lorsque les père et mère ne vivent pas ensemble, l'exercice de l'autorité parentale reste conjoint et la présomption prévue à l'article 373, alinéa 2, s'applique.

A défaut d'accord sur l'organisation de l'hébergement de l'enfant, sur les décisions importantes concernant sa santé, son éducation, sa formation, ses loisirs et sur l'orientation religieuse ou philosophique ou si cet accord lui paraît contraire à l'intérêt de l'enfant, le juge compétent peut confier l'exercice exclusif de l'autorité parentale à l'un des père et mère.

Il peut aussi fixer les décisions d'éducation qui ne pourront être prises que moyennant le consentement des père et mère.

Il fixe les modalités selon lesquelles celui qui n'exerce pas l'autorité parentale maintient des relations personnelles avec l'enfant. Ces relations ne peuvent être refusées que pour des motifs très graves. Celui qui

<sup>2</sup> Art. 3: remplacement.

<sup>3</sup> Art. 4, A: remplacement.

<sup>4</sup> Art. 4, B: remplacement.



## Art. 302

Na de ontbinding van het huwelijk door echtscheiding worden het gezag over de persoon van het kind en het beheer van zijn goederen ofwel door beide ouders gezamenlijk uitgeoefend ofwel door degene aan wie ze werden toevertrouwd, hetzij bij een overeenkomst tussen partijen die behoorlijk werd bekrachtigd zoals bepaald is in artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek, hetzij bij een beschikking van de voorzitter rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, onverminderd het bepaalde in artikel 387*bis* van dit Wetboek.

## Art. 373

Wanneer de ouders samenleven, oefenen zij het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uit.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met de andere ouder wanneer hij, alleen, een handeling stelt die met gezag verband houdt behouden de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Bij gebreke van instemming kan één van beide ouders de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig maken.

De rechtbank kan één van de ouders toestemming verlenen alleen op te treden voor één of meer bepaalde handelingen.

## Art. 374

Wanneer de ouders niet samenleven, blijven zij het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen en geldt het in artikel 373, tweede lid, bepaalde vermoeden.

Bij gebreke van overeenstemming over de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind, kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend opdragen aan één van beide ouders.

Hij kan eveneens bepalen welke beslissingen met betrekking tot de opvoeding alleen met instemming van beide ouders kunnen worden genomen.

Hij bepaalt de wijze waarop de ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, persoonlijk contact met het kind onderhoudt. Dat persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd. De ouder

## Art. 302

Na de ontbinding van het huwelijk door echtscheiding worden het gezag over de persoon van het kind en het beheer van zijn goederen ofwel door beide ouders gezamenlijk uitgeoefend ofwel door degene aan wie ze werden toevertrouwd, hetzij bij een overeenkomst tussen partijen die behoorlijk werd bekrachtigd zoals bepaald is in artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek, **hetzij bij een vonnis van de vrederechter overeenkomstig artikel 223<sup>2</sup>**, onverminderd het bepaalde in artikel 387*bis* van dit Wetboek.

## Art. 373

Wanneer de ouders samenleven, oefenen zij het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uit.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met de andere ouder wanneer hij, alleen, een handeling stelt die met gezag verband houdt behouden de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Bij gebreke van instemming kan één van beide ouders de zaak bij de **vrederechter<sup>3</sup>** aanhangig maken.

De **vrederechter<sup>4</sup>** kan één van de ouders toestemming verlenen alleen op te treden voor één of meer bepaalde handelingen.

## Art. 374

Wanneer de ouders niet samenleven, blijven zij het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen en geldt het in artikel 373, tweede lid, bepaalde vermoeden.

Bij gebreke van overeenstemming over de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind, kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend opdragen aan één van beide ouders.

Hij kan eveneens bepalen welke beslissingen met betrekking tot de opvoeding alleen met instemming van beide ouders kunnen worden genomen.

Hij bepaalt de wijze waarop de ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, persoonlijk contact met het kind onderhoudt. Dat persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd. De ouder

<sup>2</sup> Art. 3: vervanging.

<sup>3</sup> Art. 4, A: vervanging.

<sup>4</sup> Art. 4, B: vervanging.

n'exerce pas l'autorité conserve le droit de surveiller l'éducation de l'enfant. Il pourra obtenir, de l'autre parent ou tiers, toutes informations utiles à cet égard et s'adresser au tribunal de la jeunesse dans l'intérêt de l'enfant.

Dans tous les cas, le juge détermine les modalités d'hébergement de l'enfant et le lieu où il est inscrit à titre principal dans les registres de la population.

Art. 375bis

Les grands-parents ont le droit d'entretenir des relations personnelles avec l'enfant. Ce même droit peut être octroyé à toute autre personne, si celle-ci justifie d'un lien d'affection particulier avec lui.

A défaut d'accord entre les parties, l'exercice de ce droit est réglé dans l'intérêt de l'enfant par le tribunal de la jeunesse à la demande des parties ou du procureur du Roi.

Art. 376

Lorsque les père et mère exercent conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, ils administrent ensemble ses biens et le représentent ensemble.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de l'administration des biens de l'enfant, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

Lorsque les père et mère n'exercent pas conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, celui d'entre eux qui exerce cette autorité a seul le droit d'administrer les biens de l'enfant et de le représenter, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

L'autre parent conserve le droit de surveiller l'administration. Il pourra, à ce titre, obtenir de celui qui exerce l'autorité ou de tiers toutes informations utiles et s'adresser au tribunal de la jeunesse dans l'intérêt de l'enfant.

n'exerce pas l'autorité conserve le droit de surveiller l'éducation de l'enfant. Il pourra obtenir, de l'autre parent ou tiers, toutes informations utiles à cet égard et s'adresser au **juge de paix**<sup>5</sup> dans l'intérêt de l'enfant.

Dans tous les cas, le juge détermine les modalités d'hébergement de l'enfant et le lieu où il est inscrit à titre principal dans les registres de la population.

Art. 375bis

Les grands-parents ont le droit d'entretenir des relations personnelles avec l'enfant. Ce même droit peut être octroyé à toute autre personne, si celle-ci justifie d'un lien d'affection particulier avec lui.

A défaut d'accord entre les parties, l'exercice de ce droit est réglé dans l'intérêt de l'enfant par le **juge de paix**<sup>6</sup> à la demande des parties ou du procureur du Roi.

Art. 376

Lorsque les père et mère exercent conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, ils administrent ensemble ses biens et le représentent ensemble.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de l'administration des biens de l'enfant, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

Lorsque les père et mère n'exercent pas conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, celui d'entre eux qui exerce cette autorité a seul le droit d'administrer les biens de l'enfant et de le représenter, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

L'autre parent conserve le droit de surveiller l'administration. Il pourra, à ce titre, obtenir de celui qui exerce l'autorité ou de tiers toutes informations utiles et s'adresser au **juge de paix**<sup>7</sup> dans l'intérêt de l'enfant.

<sup>5</sup> Art. 5: remplacement.

<sup>6</sup> Art. 6: remplacement.

<sup>7</sup> Art. 7: remplacement.



die niet het ouderlijk gezag uitoefent, behoudt het recht om toezicht te houden op de opvoeding van het kind. Hij kan bij de andere ouder of bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen en zich in het belang van het kind tot de jeugdrechtbank wenden.

In elk geval bepaalt de rechter de wijze waarop het kind wordt gehuisvest en de plaats waar het in het bevolkingsregister wordt ingeschreven als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf.

Art. 375bis

De grootouders hebben het recht persoonlijk contact met het kind te onderhouden. Datzelfde recht kan aan ieder ander persoon worden toegekend, indien hij aantoonst dat hij met het kind een bijzondere affectieve band heeft.

Bij gebreke van een overeenkomst tussen de partijen, wordt over de uitoefening van dat recht in het belang van het kind op verzoek van de partijen of van de procureur des Konings beslist door de jeugdrechtbank.

Art. 376

Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met instemming van de andere ouder wanneer hij, alleen, een daad van beheer van de goederen van het kind stelt, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Oefenen de ouders het gezag over de persoon van het kind niet gezamenlijk uit, dan heeft alleen de ouder die dat gezag uitoefent, het recht om de goederen van het kind te beheren en het kind te vertegenwoordigen, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

De andere ouder behoudt het recht om toezicht te houden op het beheer. Met dat doel kan hij bij degene die het gezag uitoefent of bij derden alle nuttige informatie inwinnen en zich in het belang van het kind tot de jeugdrechtbank wenden.

die niet het ouderlijk gezag uitoefent, behoudt het recht om toezicht te houden op de opvoeding van het kind. Hij kan bij de andere ouder of bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen en zich in het belang van het kind tot de **vrederechter**<sup>5</sup> wenden.

In elk geval bepaalt de rechter de wijze waarop het kind wordt gehuisvest en de plaats waar het in het bevolkingsregister wordt ingeschreven als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf.

Art. 375bis

De grootouders hebben het recht persoonlijk contact met het kind te onderhouden. Datzelfde recht kan aan ieder ander persoon worden toegekend, indien hij aantoonst dat hij met het kind een bijzondere affectieve band heeft.

Bij gebreke van een overeenkomst tussen de partijen, wordt over de uitoefening van dat recht in het belang van het kind op verzoek van de partijen of van de procureur des Konings beslist door de **vrederechter**.<sup>6</sup>

Art. 376

Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met instemming van de andere ouder wanneer hij, alleen, een daad van beheer van de goederen van het kind stelt, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Oefenen de ouders het gezag over de persoon van het kind niet gezamenlijk uit, dan heeft alleen de ouder die dat gezag uitoefent, het recht om de goederen van het kind te beheren en het kind te vertegenwoordigen, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

De andere ouder behoudt het recht om toezicht te houden op het beheer. Met dat doel kan hij bij degene die het gezag uitoefent of bij derden alle nuttige informatie inwinnen en zich in het belang van het kind tot de **vrederechter**<sup>7</sup> wenden.

<sup>5</sup> Art. 5: vervanging.

<sup>6</sup> Art. 6: vervanging.

<sup>7</sup> Art. 7: vervanging.

## Art. 387bis

Dans tous les cas et, sans préjudice de la compétence du tribunal de première instance statuant en référé à l'article 1280 du Code judiciaire, le tribunal de la jeunesse peut, à la demande des père et mère, de l'un d'eux ou du procureur du Roi, ordonner ou modifier, dans l'intérêt de l'enfant, toute disposition relative à l'autorité parentale.

10 octobre 1967

## CODE JUDICIAIRE

## Art. 573

Le tribunal de commerce connaît en premier ressort:

1° des contestations entre commerçants relatives aux actes réputés commerciaux par la loi et qui ne sont pas de la compétence générale des juges de paix ou de la compétence des tribunaux de police;

2° des contestations relatives aux lettres de change et aux billets à ordre, lorsque le montant de la demande dépasse 1.860 EUR.

Le litige qui a trait à un acte réputé commercial par la loi et qui n'est pas de la compétence générale des juges de paix, peut aussi être porté devant le tribunal de commerce, quoique le demandeur n'ait pas la qualité de commerçant. Est, à cet égard, nulle de plein droit, toute clause attributive de compétence antérieure à la naissance du litige.

## Art. 577

Le tribunal de première instance connaît de l'appel des jugements rendus en premier ressort par le juge de paix et, dans les cas prévus à l'article 601bis, par le tribunal de police.

Néanmoins l'appel des décisions rendues en premier ressort par le juge de paix sur les contestations entre commerçants et relatives aux actes réputés commerciaux par la loi ou aux contestations relatives aux lettres de change est porté devant le tribunal de commerce.

## Art. 387bis

Dans tous les cas (...)<sup>8</sup>, le tribunal de la jeunesse peut, à la demande des père et mère, de l'un d'eux ou du procureur du Roi, ordonner ou modifier, dans l'intérêt de l'enfant, toute disposition relative à l'autorité parentale.

10 octobre 1967

## CODE JUDICIAIRE

## Art. 573

Le tribunal de commerce connaît en premier ressort:

1° des contestations entre commerçants relatives aux actes réputés commerciaux par la loi et qui ne sont pas (...)<sup>9</sup> de la compétence des tribunaux de police;

2° des contestations relatives aux lettres de change et aux billets à ordre (...)<sup>10</sup>.

Le litige qui a trait à un acte réputé commercial par la loi (...)<sup>11</sup>, peut aussi être porté devant le tribunal de commerce, quoique le demandeur n'ait pas la qualité de commerçant. Est, à cet égard, nulle de plein droit, toute clause attributive de compétence antérieure à la naissance du litige.

## Art. 577

Le tribunal de première instance connaît de l'appel des jugements rendus en premier ressort par le juge de paix et, dans les cas prévus à l'article 601bis, par le tribunal de police.

(...)<sup>12</sup>

<sup>8</sup> Art. 9: suppression.

<sup>9</sup> Art. 10, A: suppression.

<sup>10</sup> Art. 10, B: suppression.

<sup>11</sup> Art. 10, C: suppression.

<sup>12</sup> Art. 11: abrogation.

## Art. 387bis

In alle gevallen, en onverminderd de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, kan de jeugdrechtbank in het belang van het kind, op verzoek van beide ouders of van één van hen, dan wel van de procureur des Konings alle beschikkingen met betrekking tot het ouderlijk gezag opleggen of wijzigen.

10 oktober 1967

## GERECHTELIJK WETBOEK

## Art. 573

De rechtbank van koophandel neemt in eerste aanleg kennis:

1° van de geschillen tussen kooplieden, die handelingen betreffen die de wet als daden van koophandel aanmerkt en die niet onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter of onder de bevoegdheid van de politierechtbanken vallen;

2° van geschillen betreffende wisselbrieven en orderbriefjes, wanneer het bedrag van de vordering hoger is dan 1.860 EUR.

Het geschil, dat betrekking heeft op een handeling die de wet als daad van koophandel aanmerkt en dat niet onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter valt, kan eveneens voor de rechtbank van koophandel worden gebracht, hoewel de eiser niet de hoedanigheid van handelaar heeft. Een beding tot aanwijzing van een bevoegd rechter, gemaakt vóór het ontstaan van het geschil is, in dat opzicht, van rechtswege nietig.

## Art. 577

De rechtbank van eerste aanleg neemt in hoger beroep kennis van de vonnissen in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en, in de gevallen bepaald bij artikel 601bis, door de politierechtbank.

Hoger beroep tegen de beslissingen, door de vrederechter in eerste aanleg gewezen inzake geschillen tussen kooplieden betreffende de handelingen die de wet als daden van koophandel aanmerkt of inzake geschillen betreffende wisselbrieven, wordt evenwel gebracht voor de rechtbank van koophandel.

## Art. 387bis

In alle gevallen (...)⁸ kan de jeugdrechtbank in het belang van het kind, op verzoek van beide ouders of van één van hen, dan wel van de procureur des Konings alle beschikkingen met betrekking tot het ouderlijk gezag opleggen of wijzigen.

10 oktober 1967

## GERECHTELIJK WETBOEK

## Art. 573

De rechtbank van koophandel neemt in eerste aanleg kennis:

1° van de geschillen tussen kooplieden, die handelingen betreffen die de wet als daden van koophandel aanmerkt en die niet (...)⁹ onder de bevoegdheid van de politierechtbanken vallen;

2° van geschillen betreffende wisselbrieven en orderbriefjes (...)¹⁰.

Het geschil, dat betrekking heeft op een handeling die de wet als daad van koophandel aanmerkt (...)¹¹, kan eveneens voor de rechtbank van koophandel worden gebracht, hoewel de eiser niet de hoedanigheid van handelaar heeft. Een beding tot aanwijzing van een bevoegd rechter, gemaakt vóór het ontstaan van het geschil is, in dat opzicht, van rechtswege nietig.

## Art. 577

De rechtbank van eerste aanleg neemt in hoger beroep kennis van de vonnissen in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en, in de gevallen bepaald bij artikel 601bis, door de politierechtbank.  
(...)¹²

⁸ Art. 9: weglating.

⁹ Art. 10, A: weglating.

¹⁰ Art. 10, B: weglating.

¹¹ Art. 10, C: weglating.

¹² Art. 11: opheffing.

## Art. 598

Le juge de paix assiste:

1° aux ventes publiques des biens immeubles et aux partages auxquels sont intéressés des mineurs, des interdits, des absents, des personnes internées par application de la loi sur la défense sociale, et des personnes pourvues d'un administrateur provisoire en vertu des articles 488*bis*, a) à k), du Code civil.

2° aux ventes publiques des biens immeubles dépendant de successions acceptées sous bénéfice d'inventaire, de successions vacantes ou de masses faillies.

Il exerce les prérogatives prévues aux articles 1192 et 1206.

## Art. 1280

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions statuant en référé, connaît, jusqu'à la dissolution du mariage à la demande, soit des parties ou de l'une d'elles, soit du procureur du Roi en tout état de cause, des mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens, tant des parties que des enfants.

Le juge tient compte, le cas échéant, des opinions exprimées par les enfants dans les conditions prévues à l'article 931, alinéas 3 à 7.

Le procureur du Roi peut prendre, à l'intervention du service social compétent, tous renseignements utiles concernant la situation morale et matérielle des enfants.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions peut demander au procureur du Roi de procéder à l'information prévue à l'alinéa précédent.

L'information est, en tout cas, communiquée aux parties.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions peut exercer les mêmes pouvoirs que ceux conférés au juge de paix par l'article 221 du Code civil. En ce cas son ordonnance est opposable à tous tiers débiteurs actuels ou futurs sur la signification qui leur en est faite par ministère d'huissier de justice, à la requête d'une des parties. Lorsqu'elle cesse de produire ses effets, les tiers débiteurs en sont informés par la même voie, à la requête de la partie la plus diligente.

## Art. 598

Le juge de paix assiste:

1° aux ventes publiques des biens immeubles et aux partages auxquels sont intéressés des mineurs, des interdits, des absents, des personnes internées par application de la loi sur la défense sociale, et des personnes pourvues d'un administrateur provisoire en vertu des articles 488*bis*, a) à k), du Code civil.

2° (...).<sup>13</sup>

Il exerce les prérogatives prévues aux articles 1192 et 1206.

## Art. 1280

(...).<sup>14</sup>

<sup>13</sup> Art. 13: abrogation.

<sup>14</sup> Art. 14: abrogation.

## Art. 598

De vrederechter is tegenwoordig:

1° bij openbare verkopen van onroerende goederen en bij verdelingen waarmee het belang gemoeid is van minderjarigen, onbekwaamverklaarden, afwezigen, en personen die geïnterneerd zijn ingevolge de wet op de bescherming van de maatschappij en van personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd krachtens de artikelen 488bis, a) tot k), van het Burgerlijk Wetboek.

2° bij openbare verkopen van onroerende goederen uit nalatenschappen die onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard zijn, uit onbeheerde nalatenschappen of uit failliete boedels.

Hij oefent de bevoegdheden uit die bij de artikelen 1192 en 1206 bepaald worden.

## Art. 1280

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt, rechtsprekend in kort geding, neemt, in iedere stand van het geding, tot de ontbinding van het huwelijk op verzoek van de partijen of van een van de partijen of van de procureur des Konings kennis van de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen, zowel van de partijen als van de kinderen.

De rechter houdt, in voorkomend geval, rekening met de meningen van de kinderen die werden geuit op de wijze bepaald bij artikel 931, derde tot zevende lid.

De procureur des Konings kan, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan de procureur des Konings verzoeken de in vorig lid bedoelde informatie te verrichten.

Van de informatie wordt in alle gevallen aan partijen kennis gegeven.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan gebruik maken van dezelfde bevoegdheden als bij artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek aan de vrederechter zijn toegekend. In dit geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars, nadat zij hun, op verzoek van een van de partijen, door een gerechtsdeurwaarder zal zijn betekend. Wanneer zij ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars op dezelfde wijze daarvan bericht ten verzoeken van de meest gereede partij.

## Art. 598

De vrederechter is tegenwoordig:

1° bij openbare verkopen van onroerende goederen en bij verdelingen waarmee het belang gemoeid is van minderjarigen, onbekwaamverklaarden, afwezigen, en personen die geïnterneerd zijn ingevolge de wet op de bescherming van de maatschappij en van personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd krachtens de artikelen 488bis, a) tot k), van het Burgerlijk Wetboek.

2° (...).<sup>13</sup>

Hij oefent de bevoegdheden uit die bij de artikelen 1192 en 1206 bepaald worden.

## Art. 1280

(...).<sup>14</sup>

<sup>13</sup> Art. 13: opheffing.

<sup>14</sup> Art. 14: opheffing.

Si un époux a commis à l'encontre de l'autre un fait visé aux articles 375, 398 à 400, 402, 403 ou 405 du Code pénal ou a tenté de commettre un fait visé aux articles 375, 393, 394 ou 397 du même Code, ou s'il existe des indices sérieux de tels comportements, l'époux victime se verra attribuer, sauf circonstances exceptionnelles, la jouissance de la résidence conjugale s'il en fait la demande.

Les articles 1253*sexies*, § 1, 1253*septies*, alinéa premier, et 153*octies* sont d'application lorsque l'interdiction d'aliéner ou d'hypothéquer des biens susceptibles d'hypothèque est demandée ou ordonnée; est également d'application l'article 224 du Code civil.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions, reste saisi jusqu'à la dissolution du mariage durant toute la durée de la procédure en divorce.

Sans préjudice d'une nouvelle citation ou d'une comparution volontaire des parties, la cause peut être ramenée devant lui, dans les 15 jours, par simple dépôt au greffe des conclusions d'une des parties.

8 avril 1965

### Loi relative à la protection de la jeunesse

#### Titre II, Chapitre I<sup>er</sup>. Des tribunaux de la jeunesse et des chambres de la jeunesse des cours d'appel.

Art. 8

Les fonctions du ministère public près le tribunal de la jeunesse sont exercées par un ou plusieurs magistrats du parquet désignés par le procureur du Roi.

Ces magistrats exercent également les fonctions du ministère public près le tribunal civil chaque fois que celui-ci est appelé à statuer sur les mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens d'enfants mineurs non émancipés dont les père et mère sont en instance de divorce ou de séparation de corps.

8 avril 1965

### Loi relative à la protection de la jeunesse

#### Titre II, Chapitre I<sup>er</sup>. Des justices de paix, des tribunaux de la jeunesse et des chambres de la jeunesse des cours d'appel.

Art. 8

Les fonctions du ministère public près le tribunal de la jeunesse sont exercées par un ou plusieurs magistrats du parquet désignés par le procureur du Roi.

***Ces magistrats exercent également les fonctions du ministère public près le juge de paix chaque fois que celui-ci le demande. Le procureur du Roi peut toujours introduire une action auprès du juge de paix.<sup>15</sup>***

<sup>15</sup> Art. 16: remplacement.

Indien een echtgenoot zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, zal de echtgenoot die het slachtoffer is, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot toegewezen krijgen van de echtelijke verblijfplaats indien hij daarom verzoekt.

De artikelen 1253*sexies*, § 1, 1253*septies*, eerste lid, en 1253*octies* zijn van toepassing wanneer verbod is gevorderd of uitgevaardigd om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of met hypotheek te bezwaren; artikel 224 van het Burgerlijk Wetboek is mede van toepassing.

De zaak blijft, tot de ontbinding van het huwelijk tijdens de hele echtscheidingsprocedure, aanhangig bij de voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt.

Onverminderd een nieuwe dagvaarding of een vrijwillige verschijning der partijen, kan de zaak binnen 15 dagen voor de rechter worden gebracht doordat één van de partijen haar conclusies op de griffie neerlegt.

8 april 1965

### Wet betreffende de jeugdbescherming

#### Titel II, Hoofdstuk I. Jeugdrechtbanken en jeugdkamers van de hoven van Beroep.

Art. 8

Het ambt van openbaar ministerie bij de jeugdrechtbank wordt uitgeoefend door een of meer magistraten van het parket, die door de procureur des Konings worden aangewezen.

Deze magistraten oefenen eveneens het ambt van openbaar ministerie bij de burgerlijke rechtbank uit telkens wanneer deze rechtbank te beslissen heeft over de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen van niet ontvoogde minderjarige kinderen van ouders die wegens echtscheiding of scheiding van tafel en bed in rechte staan.

8 april 1965

### Wet betreffende de jeugdbescherming

#### Titel II, Hoofdstuk I. Vrederechten, jeugdrechtbanken en jeugdkamers van de hoven van beroep.<sup>15</sup>

Art. 8

Het ambt van openbaar ministerie bij de jeugdrechtbank wordt uitgeoefend door een of meer magistraten van het parket, die door de procureur des Konings worden aangewezen.

***Deze magistraten oefenen eveneens het ambt van openbaar ministerie bij de vrederechter uit telkens wanneer de vrederechter hierom verzoekt. De procureur des Konings kan steeds een vordering bij de vrederechter inleiden.<sup>16</sup>***

<sup>15</sup> Art. 15: vervanging.

<sup>16</sup> Art. 16: vervanging.

## Art. 56bis

Le tribunal de la jeunesse doit convoquer la personne de douze ans au moins aux fins d'audition, dans les litiges qui opposent les personnes investies à son égard de l'autorité parentale, lorsque sont débattus des points qui concernent le gouvernement de sa personne, l'administration de ses biens, l'exercice du droit de visite, ou la désignation de la personne visée à l'article 34.

## Art. 56bis

Le **juge de paix**<sup>16</sup> doit convoquer la personne de douze ans au moins aux fins d'audition, dans les litiges qui opposent les personnes investies à son égard de l'autorité parentale, lorsque sont débattus des points qui concernent le gouvernement de sa personne, l'administration de ses biens, l'exercice du droit de visite, ou la désignation de la personne visée à l'article 34.

<sup>16</sup> Art. 17: remplacement.



## Art. 56bis

De jeugdrechtbank moet de persoon die minstens de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, oproepen ten einde gehoord te worden in geschillen tussen personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokkene is toevertrouwd, wanneer punten worden behandeld die betrekking hebben op het gezag over zijn persoon, het beheer van zijn goederen, de uitoefening van het bezoekrecht of de aanwijzing van de in artikel 34 bedoelde persoon.

## Art. 56bis

De **vrederechter**<sup>17</sup> moet de persoon die minstens de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, oproepen ten einde gehoord te worden in geschillen tussen personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokkene is toevertrouwd, wanneer punten worden behandeld die betrekking hebben op het gezag over zijn persoon, het beheer van zijn goederen, de uitoefening van het bezoekrecht of de aanwijzing van de in artikel 34 bedoelde persoon.

<sup>17</sup> Art. 17: vervanging.